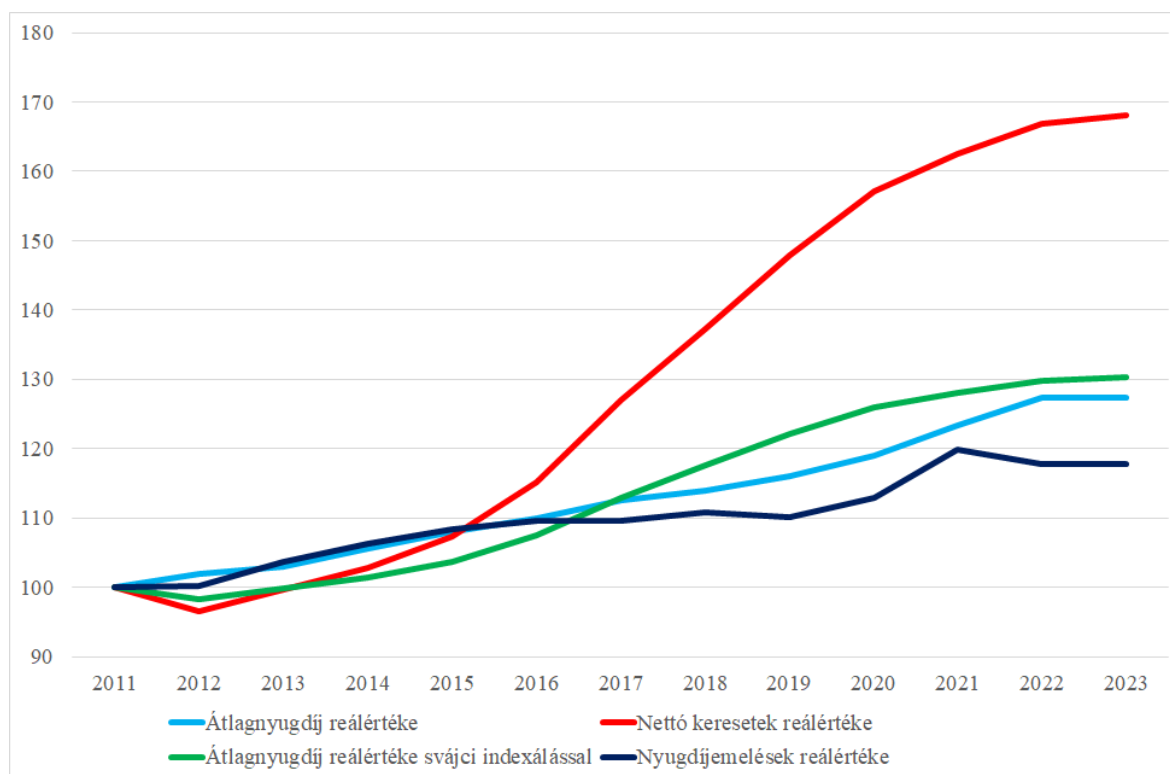

A nyugdíjak „nyög”-díjak? – hogyan alakultak a nyugdíjak 2011 óta

A KSH adatai szerint 2022-ben az **átlagnyugdíj** csaknem elérte a havi 166 ezer Ft-ot, ami a **2023-as** év eleji emelést követően közel **191 ezer Ft (az öregségi nyugdíjasoknál 208,2 ezer Ft) lett**. Ez 2011-hez képest kétszeres emelkedés (miközben a nettó keresetek 2,8-szeresükre nőnek). Az emelkedés részben a mindenkor fogyasztói árindexet meghaladó nyugdíjemeléseknek, részben az évről-évre végrehajtott nyugdíjkorrekcióknak és nyugdíj prémiumnak, részben a 13. havi nyugdíjnak, részben viszont annak köszönhető, hogy az új nyugdíjasok induló nyugdíja magasabb, mint az elhunytaké.

A különböző címkéjű emelések hatására azt vélhetnénk, hogy a nyugdíjak jelentős reálérték növekedést értek el az elmúlt években. Habár a normál (nyugdíjba beépülő) emelések jellemzően meghaladták az adott évi áremelkedések ütemét, ez azonban 2020-ig csak 12,8%-kal emelte a nyugdíjak vásárlóértékét 2011-hez képest (a fogyasztói árindexszel számolva). **Az ugrás a 2022-es választást megelőző évben történt, ekkor az átlag nyugdíj közel 20%-kal haladta meg a 2011-es értéket.** 2022-ben az év elején jelentős nyugdíjemelés történt, majd év végén sor került egy újabb korrekcióra, a megugró infláció miatt a reálérték a 2011-est csak 17,8%-kal haladta meg (vagyis **csökkent a nyugdíjak vásárlóereje 2022-ben**).

A nyugdíjak és a nettó keresetek alakulása (2011 = 100)

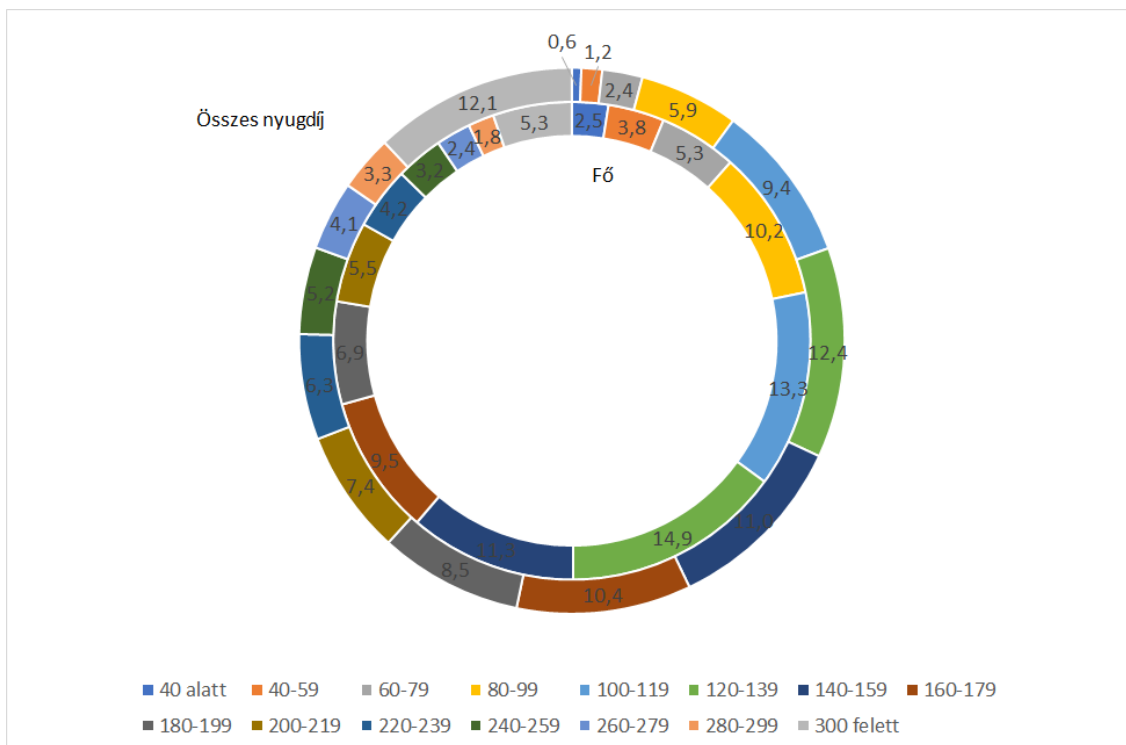

Forrás: KSH adatok alapján GKI számítás

A 2023-as emelés(ek) már csak szinten tartásra lesznek elegendők. **Ezzel 12 év alatt az átlag nyugdíj reálértéke 18,8%-kal (évi 1,4%-kal) emelkedik.** A különböző, kormányzati „ajándékként” előadott emelések valójában csak elfedik azt a tényt, hogy **a korábbi, svájci indexálás ennél kissé jobb helyzetbe hozta volna a nyugdíjasokat** (30,2%-os emelés úgy, hogy 2012-ben csökkent volna a nyugdíjösszeg. A valóságban a csökkenés nyilván nem valósult volna meg, így a svájci indexálás még jobb eredményt adna.). Szintén fontos látni, hogy a KSH által közölt fogyasztói árindexszel számoltunk, ha ennek nyugdíjas alindexét vesszük, akkor a

reálérték növekedés még kisebb volna¹. (A 2019-től számított mutató csak 2022-ben válik el jelentősen az átlagos árindextől, ami kissé eltér a köznapi érzettől.)

Az öregségi nyugdíjasok és a nyugdíj kifizetések megoszlása a havi nyugdíj alapján 2022-ben (%)

Forrás: KSH adatok alapján GKI számítás. Összes nyugdíj: a havi kifizetett öregségi nyugdíjak teljes összegéből az adott csoport részesedése.

Az átlag nyugdíj és annak emelkedése eltakarja a nyugdíjasok rendkívül különböző élethelyzetét. A KSH szerint csaknem pontosan² 2 millió öregségi nyugdíjas volt 2022-ben, akiknek átlag nyugdíja 181 ezer Ft volt. Egy másik adatközlés szerint a 2,3 millió fős, saját jogon nyugdíjasok³ járandóságának 38,7%-a haladta meg ezt az értéket. **A másik oldalon a nettó minimálbér (havi 133 ezer Ft) alatt volt a nyugdíjak 42%-a.** A Policy Agenda szerint a nyugdíjas létminimum 2020-ban havi 114 ezer Ft⁴ volt, ami 2022-ben 145 ezer Ft-ra emelkedhetett az átlagtól eltérő nyugdíjas fogyasztói kosár miatt. **Ez alapján 1,2 millió nyugdíjas, a nyugdíjasok több mint felének nyugdíja nem érte el a nyugdíjas létminimum szintjét 2022-ben.** Várhatóan 2023-ban a helyzet még rosszabb lesz, mivel a nyugdíjas árindex ismét meghaladja majd a kapott emelés mértékét.

GKI GAZDASÁGKUTATÓ ZRT.

1056 Budapest, Váci utca 84.fsz. 2. Telefon: +36-30-014-7848

E-mail: gki@gki.hu

További információk:

Molnár László, molnar.laszlo@gki.hu, +36-30-577-0832

¹ https://www.ksh.hu/stadat_files/ara/hu/ara0040.html

² https://www.ksh.hu/stadat_files/szo/hu/szo0034.html

³ https://www.ksh.hu/stadat_files/szo/hu/szo0035.html

⁴ <https://www.penzcentrum.hu/megtakaritas/20230320/ez-a-szomorurogvalosag-tobb-millio-magyar-tengodik-a-letminimum-alatt-1135212>